

Socialpædagogik & evidens

Røsnæs 8. november 2014

Hvorfor evidens?

- Idealet er, at
- evidensbaseret politik kan effektivisere styringen af velfærdsstatens ydelser
- Og at evidensbaseret praksis er en gnidningsfri implementering af videnskabelig og evidensbaseret viden

Eksempler

- Såkaldt evidensbaserede koncepter er indført/
importeret via
- - Campbell-centret (SFI 2002) og til dels også
- - Dansk Clearinghouse for uddannelse (DPU)
- Sigtet er at generere viden om, ”hvad der virker”, og formidle denne viden til både politikere og praktikere
- Metoden er systematisk forskningsoversigter

Eksempler

- PMTO – træning af forældre for at ændre adfærdsmønstre og nedbryde negative samspilsformer. Programmet hævdes at være evidensbaseret via randomiserede, kontrollerede forsøg i Norge og USA
- MTFC – et helhedsorienteret behandlingsprogram rettet mod børn og unge i alderen 12-18 med adfærdsproblemer

Eksempler

- DUÅ
- MST
- MultifunC
- M.m.
- Hvad er fælles for disse programmer? De er udviklet udenfor kongeriget. Forudsætningen for deres effekt er, at målgruppernes kendetegn er nærmest identiske, og at implementeringen følger de oprindelige forsøg 100%.

Golden standard

- Både 'konceptualisterne' og Campbell benytter typisk RCT-forsøg, som benævnes "golden standard".
- Hvad er så et RCT?
- Via randomiseret selektion indfanges både en indsatsgruppe og en kontrolgruppe. Indsatsgruppen modtager en målrettet indsats, mens kontrolgruppen ikke gør (evt. finder man et placebo).

RCT

- Inden forsøget gennemføres etableres målinger i form af en baseline (fx graden af social belastning).
- Baselinedata bruges senere til efter indsatsens afslutning at måle, om der er sket ændringer i indsatsgruppen (men ikke i kontrolgruppen), hvorefter man mener at have dokumentation for, at indsatsen har haft en effekt.

Fra idealet til virkeligheden

- Målgruppen af udsatte børn og unge er fx så kompleks, at RCT næppe er den mest oplagte metode
- - der er forskelle i børnenes 'problemer' og ressourcer – en ensartet indsats rammer ikke alle.
- - der er mange kontekstuelle variable, som påvirker indsats og problemforståelse – kan effekten tilskrives indsatsen eller andre variable?

Fra idealet til virkeligheden

- - forskning i social arv fx viser, at risikofaktorer og risikomekanismer varierer i tid og rum. Kan vi overhovedet identificere en 'evident' årsags/virkningssammenhæng?
- RCT synes i det lys at have en lav intern validitet i arbejdet med udsatte børn og unge.

Slået tilbage til 0?

- Når idealet er, at politiske beslutninger kan baseres på kontekstuaafhængig viden og derefter implementeres kontekstuaafhængigt, burde man uden videre kunne importere programmer fra USA, Norge, Sverige osv.
- For et øjeblik siden opdagede vi, at kontekstuelle betingelser er afgørende for et givet udfald af en indsats

Går Campbell i kloster?

- Campbell tager et vigtigt forbehold, nemlig at resultater af evidensbaserede undersøgelser ikke kan stå alene, men udgør en ”brik i det samlede videnspuslespil” (Socialforskning 1/2011, s. 8). Dermed tilkendegives, at de faktiske interventioner skal relateres til den kontekst, hvor børn/unge er defineret som udsatte, og desuden til den kontekst, hvor indsatsen iværksættes

Paradokser

- Både sociale problemer og interventioner er komplekse og mangesidede; det er vanskeligt at definere entydige kausalsammenhænge mellem indsats og virkning. Dette var jo akkurat koncepternes selvforståelse.
- Kan medarbejdere vurdere, om 'deres' børn bærer præcis samme karakteristika som konceptets?

Paradokser

- Hvis ikke, kan der blive tale om en 'teorifejl'.
- (forkerte antagelser om, hvad der virker)
- Kan indsatsen blive fuldstændigt identisk med konceptets?
- Hvis ikke, kan der være tale om 'implementeringsfejl'.
- Optræder begge fejl samtidig, bør indsatsen opgives.

Indsatsers sikkerhed for at ramme hovedet på sømmet

- Regulerede løsninger – standardiserede, politisk definerede, operationelle anvisninger til handling.
- Interventionistiske løsninger – ikke-standardiserede, fagligt definerede, mange usikre elementer osv.
- - variable: hvornår opstod x, hvilken karakter har x, hvilke kontekstuelle betingelser findes...

Tilbage til vidensgrundlaget

- Lovgivningens intentioner og krav, fagets etiske grundlag, relevant faglig viden og kompetence til at anvende denne viden i samspil med brugerne
- Dvs. der skal trækkes på den bedst mulige forskningsviden, på brugernes vurderinger af egne ønsker og socialpædagogens erfaringer (opnået gennem årelang praksis)

Mødesteder?

- Den samfundsorienterede professionalisme kontra den kommercialiserede professionalisme
- Hvem skal have kontrollen over arbejdsindhold og udførelse?
- Ledelse, marked, medarbejdere

NPM-vinklen

- Markedskriterier erstatter faglige kriterier; den røde bundlinje tæller mere end den fagligt forsvarlige indsats
- Holisme og helhedsorienteret indsats erstattes af delkompetencer – de gamle i gårde har svært ved det; de nye tænker anderledes.
- Den 'omringede' institution styres af flere kontrolsystemer (accountability m.v.), af standardløsninger (kommodifikation), af overvågning og af performance

Kan enderne mødes?

- Managerialisme definerer jeg som et politisk og moralsk program, der består af doktriner, orienteringer og praksisser. Den "hellige treenighed" af 'managers, markets & measurements'. Der er altså tale om sociale teknologier.
- Faglig professionalisme er tilsvarende præget af et politisk og moralsk program